

Мартинюк Ростислав Федорович
PhD, асистент кафедри фінансів,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-498-9-16>

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ ЯК ЧИННИК ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Інновації виступають рушієм економічного розвитку та модернізації банківської сфери. Теоретичне підґрунтя концепції інновацій закладено Й. Шумпетером, який визначив їх як комбінацію нових ресурсів і технологій, що створюють умови для прибуткової діяльності в умовах конкуренції [1].

Інновації в банках – це не лише фінансові продукти, а комплекс змін у процесах, технологіях, управлінні та стратегіях. Як зазначено у Законі України «Про інноваційну діяльність», інновації – це новостворені або вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція чи послуги, що суттєво поліпшують структуру та якість виробництва й соціальної сфери [5].

Науковці трактують банківські інновації як кінцевий результат інноваційної діяльності [2], як системне удосконалення продуктового ряду [3], а також як стратегічний інструмент підвищення конкурентоспроможності [4].

Фінансова безпека банків складна багатовимірна економічна категорія. Вона включає здатність банків протистояти як внутрішнім, так і зовнішнім загрозам та забезпечувати стійке функціонування в умовах ринкової нестабільності (рис. 1). Згідно з підходом О.І. Барановського, фінансова безпека має дві площини аналізу: запобігання загрозам і забезпечення стабільності функціонування системи.

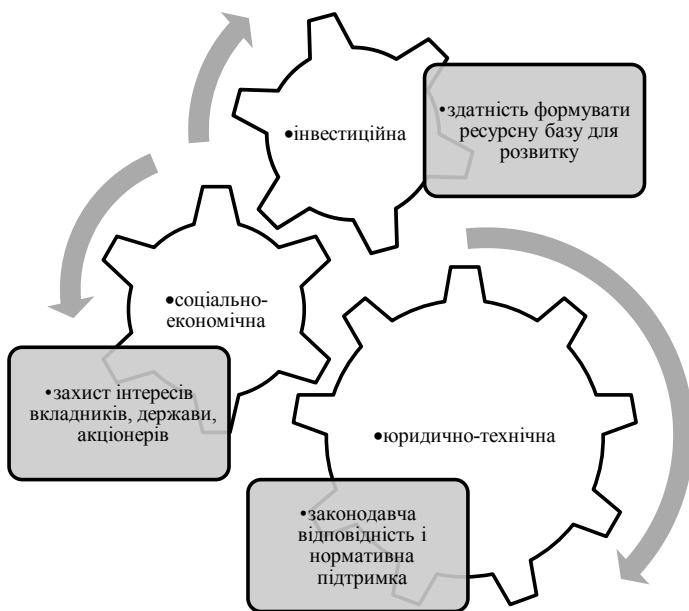

Рис. 1. Ключові функції фінансової безпеки

Джерело: розроблено автором

Принципи забезпечення безпеки: науковість, безперервність, цілеспрямованість, ефективність і комплексність. Серед основних загроз – зміна регуляторного середовища, внутрішні організаційні недоліки, кіберзагрози та інформаційні витоки.

Оцінювання рівня інноваційно-інвестиційної безпеки реалізується через багаторівневу методику оцінки, що охоплює як оперативні показники, так і стратегічні індикатори (рис. 2).

Оцінювання проводиться за допомогою інтегрального показника з урахуванням ризиків, стабільності та потенціалу розвитку. Інноваційно-інвестиційна безпека розглядається як чинник довгострокової конкурентоспроможності банку.

Рис. 2. Основні напрями оцінювання

Джерело: розроблено автором

Банківські інновації потребують інвестиційного забезпечення. Інноваційно-інвестиційна діяльність – це процес, що включає планування, фінансування, впровадження та оцінювання ефективності інновацій. Як зазначено в Законі України «Про інвестиційну діяльність», інновації реалізуються шляхом здійснення інвестицій, вкладених в об’єкти інноваційної діяльності [5].

Інноваційно-інвестиційна діяльність банків – ключовий елемент забезпечення фінансової безпеки. Її ефективність залежить від здатності банку генерувати нові ідеї, забезпечити їх фінансування та адаптуватися до мінливого середовища. Інтеграція інновацій у банківський менеджмент повинна стати стратегічним пріоритетом у довгостроковій перспективі.

Література:

1. Шумпетер Й.А. Теорія економічного розвитку. Київ : ВД "Києво-Могилянська академія", 2011. 242 с.
2. Іванов С. Особливості банківських інновацій. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 30 (2). С. 73–80.

3. Коваленко В.В., Піддубна В.Г. Науково-методичні підходи до оцінювання інноваційного ризику банків у світлі міжнародних стандартів Базельського комітету з питань банківського нагляду. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 18 (2). С. 48–53.

4. Дзюблюк О. Інноваційні вектори розвитку банківської системи. *Світ фінансів*. 2019. № 3. С. 8–25.

5. Закон України «Про інвестиційну діяльність» №1560-XII від 10.10.2022 р.

6. Martyniuk R. Research of innovations in the banking sector of foreign countries and the possibility of their implementation in Ukraine. *Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*. 2024. No 1(37). P. 61–67. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2024-01-61-67>